

Obec Kelčany

jako provozovatel veřejného pohřebiště podle § 16 odst. 1 zák. č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pohřebnictví“),

vydává v souladu s ustanovením § 19 citovaného zákona tento

Řád veřejného pohřebiště obce Kelčany

1. Zastupitelstvo obce Kelčany ve smyslu § 84 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů schválilo tento Řád veřejného pohřebiště obce Kelčany dne 15. 12. 2020 pod číslem usnesení 17/9.
2. Řád veřejného pohřebiště obec vydává po předchozím souhlasu Krajského úřadu Jihomoravského kraje se sídlem v Brně, ze dne 25. 11. 2020, vydaného pod č.j. : JMK 161513/2020.

Článek 1

Úvodní ustanovení

1. Provozování pohřebiště je nedílnou součástí veřejné infrastruktury a službou ve veřejném zájmu v samostatné působnosti obce.
2. Provozovatelem veřejného pohřebiště je:

obec Kelčany

se sídlem Kelčany 3, 696 49 Žádovice

IČO 00544698

zastoupená starostou obce

(dále také jen „obec“)

Článek 2

Působnost řádu pohřebiště

1. Vysvětlení zkratk pojmu:
 - a) Řád – Řád veřejného pohřebiště.
 - b) Provozovatel pohřebiště – vykonává provozování veřejného pohřebiště zejména ve smyslu § 16 odst. 1 zákona o pohřebnictví.
2. Vymezení často používaných pojmů:
 - a) Hrobové zařízení - např. pomník, náhrobek, rám, krycí deska, stéla nebo jiná ozdoba hrobu, které mohou být bez znehodnocení od hrobového místa odděleny (zpravidla movitá věc).
3. Ustanovení tohoto Řádu se vztahují na veřejné pohřebiště v obci Kelčany – v k. ú. Kelčany (dále jen pohřebiště), na parcele číslo 678, jehož součástí jsou:
 - I. místa pro ukládání lidských pozůstatků do hrobů
 - II. místa pro ukládání zpopelněných lidských ostatků v urnách
4. Vnější hranice tohoto pohřebiště je vymezena oplocením/zdí.
5. Řád je závazný pro provozovatele – obec a dále pro subjekty, zajišťující pohřební služby, pro obstaravatele pohřebních a jiných úkonů, nájemce hrobových míst, objednatele a zhotovitele služeb,

návštěvníky pohřebiště včetně osob, které zde s prokazatelným souhlasem provozovatele pohřebiště nebo nájemce provádějí práce a pro ostatní veřejnost.

6. Pokud bude stejná věc popsána v několika dokumentech a v každém jinak, tak mají přednost v pořadí: samotná nájemní smlouva, Řád, zákon o pohřebnictví a občanský zákoník. Smlouva i řád nesmějí být v rozporu se zákonem nebo být proti zákonu – speciálnímu i obecnému. Zvláštní ustanovení mají vždy přednost před obecnými, a to i když jsou uvedena v jednom dokumentu. Pokud není v žádném dokumentu nějaká věc upravena, řídíme se pravidly uvedenými v právních předpisech.

Článek 3

Rozsah poskytovaných služeb

1. Na pohřebišti obce jsou poskytovány zejména tyto základní služby:

a) nájem hrobového místa

I. pro hroby

II. pro uložení lidských ostatků v urnách

b) správa a údržba pohřebiště včetně inženýrských sítí, zeleně, oplocení a mobiliáře

c) údržba páteřních komunikací a zpevněných ploch (v létě i v zimě)

d) vedení předepsané evidence související s provozováním pohřebiště

e) zajišťování sběru, odvozu a odstraňování odpadů

f) spravování a udržování objektů na pohřebišti (márnice)

g) vykonávání dozoru nad dodržováním tohoto řádu

h) zveřejňování informací v místě na daném pohřebišti obvyklém pro potřeby veřejnosti

2. Na pohřebišti obce jsou poskytovány třetími subjekty další služby na žádost nájemce nebo vlastníka hrobového zařízení, které nejsou kalkulovány v ceně nájmu, jako například:

a) manipulace se zetlelými, nezetlelými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci pohřebiště

b) výkopové práce související s pohřbením nebo exhumací

c) pohřbívání

d) provádění exhumací

e) ukládání lidských ostatků

g) údržba a úprava hrobových míst

3. Při nakládání s hrobovým zařízením jako s věcí opuštěnou bude provozovatel pohřebiště postupovat podle občanského zákoníku.

4. V souladu se stanoviskem okresního hygienika č.j. 219-3511/2002/Šv/St, je na základě zákona o pohřebnictví tímto Řádem pro uložení lidských ostatků do hrobů stanovena na pohřebišti tlecí doba v délce minimálně 10 let s možností pohřbívání do prohloubených hrobů hlubokých dva metry dle hydrogeologického posudku č. G-107/2002 z července 2002, který je přílohou Řádu.

5. Všichni zemřelí nezávisle na místě úmrtí mohou být na tomto veřejném pohřebišti pohřbeni, ale pouze se souhlasem provozovatele. Den před přijetím lidských pozůstatků je potřeba předložit provozovateli kopii Listu o prohlídce zemřelého, kterou uloží minimálně po tleci dobu v příloze hřbitovní knihy.

Článek 4

Doba zpřístupnění pohřebiště, povinnosti návštěvníků, způsob a pravidla užívání zařízení

1. Pohřebiště je místo veřejně přístupné:

Říjen až březen	7:00 – 20:00 hod.
Duben až září	6:00 – 22:00 hod.
V den Památky zesnulých, včetně 7 dní před a po tomto svátku	7:00 – 22:00 hod.

2. Provozovatel je oprávněn povolit odůvodněnou výjimku individuálním povolením.

3. Návštěvníci jsou povinni opustit pohřebiště do konce uzavírací doby bez upozornění.

4. Provozovatel může z oprávněných důvodů přístup veřejnosti na pohřebiště nebo jeho část dočasně omezit nebo zakázat, např. v době provádění terénních úprav, manipulování se zetlelými, nezetlelými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci pohřebiště, exhumací, za sněhu, náledí apod., pokud nelze zajistit bezpečnost návštěvníků. Provozovatel zabezpečí v zimním období nezbytnou údržbu hlavních komunikací pohřebiště v zájmu zajištění bezpečnosti.

5. Dětem do 10 let věku je dovolen vstup na pohřebiště pouze v doprovodu dospělých osob.

6. Osobám pod vlivem návykových a psychotropních látek je vstup na pohřebiště zakázán, rovněž je zakázáno požívání alkoholických nápojů, návykových a psychotropních látek na pohřebišti.

7. Vjezd motorových vozidel na pohřebiště je zakázán, s níže uvedenými výjimkami. Na pohřebišti mohou vjíždět vozíky invalidních občanů a dále jen tzv. malá mechanizace a zdržovat se jen s prokazatelným souhlasem provozovatele a za podmínek stanovených provozovatelem. Jde zejména o dodržování vyhrazených jízdních tras, maximální povolené rychlosti apod. Ve zvlášť odůvodněných případech může provozovatel pohřebiště povolit výjimku. Na pohřebišti je zakázáno provádět opravy, údržbu a mytí vozidel.

8. K odstavení motorových vozidel slouží parkoviště umístěné před vstupem do areálu pohřebiště.

9. Na pohřebišti je rovněž zakázáno pohybovat se na kolech, kolečkových bruslích, koloběžkách, skateboardech apod.

10. Návštěvníci jsou povinni chovat se na pohřebišti důstojně a pietně s ohledem na toto místo, řídit se Řádem pohřebiště. Zejména není návštěvníkům pohřebiště dovoleno se zde chovat hlučně, používat audio a video přijímače, kouřit, požívat alkoholické nápoje a jiné omamné látky, odhazovat odpadky mimo odpadové nádoby, vstupovat se psy (s výjimkou asistenčních psů), kočkami a jinými zvířaty a používat prostory pohřebiště i jeho vybavení k jiným účelům, než k jakým jsou určeny.

11. Z hygienických důvodů není dovoleno na pohřebišti pít vodu z vodovodních výpustí a studně. Rovněž není dovoleno tuto vodu odnášet v náhradních obalech mimo pohřebiště.

12. Svítidla mohou návštěvníci a nájemci na pohřebišti rozsvěcovat jen pokud jsou vhodným způsobem zabezpečena proti vzniku požáru. Provozovatel může v odůvodněných případech používání svítidel na pohřebišti omezit nebo i zakázat.

13. Ukládání nádob, nářadí, jiných předmětů, včetně dílů hrobového zařízení na zelené pásy a místa kolem hrobových míst není dovoleno. Nádobky na odpadky na pohřebišti slouží jen pro ukládání odpadu z pohřebiště – mimo odpadu stavebního a nebezpečného.

14. Návštěvníkům je zakázáno provádět jakékoli zásahy do vzrostlé zeleně na pohřebišti.

15. Na pohřebišti je povoleno provádět práce pouze v takovém rozsahu a způsobem, který stanoví tento Řád a provozovatel.

16. Na pohřebišti je dovoleno umístění reklam pouze na vyhrazených místech po předchozím souhlasu provozovatele. Není dovoleno umístění reklam na stromech ani zařízeních pohřebiště ani hrobových místech a hrobových zařízeních.

17. Na pohřebišti rovněž není dovoleno pořádat prezentační akce soukromých subjektů zaměřené na výkon následné služby pro nájemce či prodej jimi nabízeného zboží. Všechny podnikatelské subjekty, které chtějí vykonávat jakékoli práce či služby pro nájemce, mají oznamovací povinnost k této činnosti vůči provozovateli.

18. Všechny osoby, vykonávající činnosti, související se zajištěním řádného provozu pohřebiště, jsou povinny tak činit v souladu se zákonem o pohřebnictví a ostatními právními normami, upravujícími takovou činnost, dodržovat tento Řád, a to vždy s vědomím provozovatele, nebo s jeho předchozím souhlasem, jeli ho dle tohoto řádu potřeba.

Článek 5

Povinnosti provozovatele

1. Provozovatel pohřebiště je povinen zejména:

a) Všem osobám – zájemcům o nájem stanovit stejné podmínky pro sjednání nájmu dle typu hrobového místa.

b) Zdržet se ve styku s pozůstalými chování nešetrného k jejich citům a umožnit při smutečních obřadech účast registrovaných církví, náboženských společností a jiných osob v souladu s projevenou vůlí zemřelé osoby, a pokud se tato osoba během svého života ke smutečnímu obřadu nevyslovila, také v souladu s projevenou vůlí osob uvedených v § 114 odst. 1 občanského zákoníku, je-li provozovateli známa.

c) Vést evidenci související s provozováním pohřebiště v rozsahu dle § 21 zákona o pohřebnictví formou vázané knihy, nebo v elektronické podobě s roční frekvencí výtisku a jejich svázáním.

d) Ukládat Listy o prohlídce zemřelého do spisovny, popřípadě i doklady o zpopelnění dle archivačního a skartačního řádu obce.

e) Vyřizovat stížnosti včetně reklamací souvisejících s provozem a správou pohřebiště.

f) Současně je povinen udržovat aktuální plán pohřebiště s vedením evidence volných hrobových míst. Zájemcům o uzavření nájemní smlouvy je povinen na jejich žádost nechat nahlédnout do plánu pohřebiště a evidence volných míst.

g) V případě zákazu pohřbívání bezodkladně písemně informovat nájemce hrobových míst, pokud je mu známa jejich adresa a současně informovat veřejnost o tomto zákazu v místě na daném pohřebišti obvyklém.

h) V případě rušení pohřebiště provozovatel postupuje dle ustanovení § 24 zákona o pohřebnictví a je bezodkladně povinen ve směru k zúčastněným osobám a veřejnosti splnit veškerou informační povinnost.

2. Dále je povinen zejména:

a) Připravit k pronájmu nová místa pro hroby (tzn. vytýčit – označit schématickým plánkem, číselně označit, vyčistit) tak, aby se minimalizoval negativní dopad na již existující hrobová místa. Pronajímat tato místa a provádět obnovu nájmu zájemcům za podmínek, stanovených zákonem o pohřebnictví a Řádem.

b) Zajišťovat údržbu veřejné zeleně na pohřebišti podle platných předpisů, pokynů příslušného správního orgánu, provádět úklid cest a chodníků, běžnou údržbu oplocení, společných zařízení a inženýrských sítí v rozsahu stanoveném smlouvou, dbát na úpravu pohřebiště.

c) Zajišťovat sběr, uskladňování a odstraňování všech odpadů z pohřebiště.

d) Zabezpečovat pořádek a čistotu na pohřebišti včetně údržby veřejných travnatých ploch, opuštěných hrobových míst a vyhrazených ploch.

e) Umožnit oprávněným osobám manipulaci se zetlelými, nezetlelými i zpopelněnými lidskými ostatky v rámci pohřebiště nebo provedení exhumace za podmínek stanovených zákonem o pohřebnictví a tímto Řádem.

f) Písemně upozornit nájemce na skončení sjednané doby nájmu nejméně 90 dnů před jejím skončením. Není-li mu trvalý pobyt, nebo sídlo nájemce znám, uveřejní tuto informaci v místě na daném pohřebišti obvyklém, nejméně 60 dnů před skončením sjednané doby nájmu.

g) Během doby trvání nájmu zajistit k hrobovému místu přístup a zdržet se jakýchkoli zásahů do hrobového místa, s výjimkou případů, kdy je nezbytné bezodkladně zajistit bezpečný provoz pohřebiště, mimo kopání hrobů nebo opravy hrobových zařízení v sousedství, avšak jen na dobu nezbytně nutnou.

Článek 6

Užívání hrobového místa

1. Žádný zájemce o nájem místa na pohřebišti nemá nárok na okupaci opuštěného hrobového místa, nebo na jiné, individuální umístění hrobu a hrobového zařízení v rámci hrobového místa.

2. Nájem hrobového místa vzniká na základě smlouvy o nájmu hrobového místa uzavřené mezi pronajímatelem – provozovatelem pohřebiště a mezi nájemcem (dále jen smlouva o nájmu). Smlouva o nájmu musí mít písemnou formu a musí obsahovat určení druhu hrobového místa, jeho rozměry, výši nájemného.

3. K uzavření smlouvy o nájmu hrobového místa je zájemce o nájem povinen poskytnout pronajímateli – provozovateli pohřebiště veškeré údaje, které si provozovatel vyžádá. Provozovatel pohřebiště je povinen vést zejména tyto údaje:

a) jméno a příjmení zemřelé osoby, jejíž lidské pozůstatky nebo ostatky jsou na pohřebišti uloženy, místo a datum jejího narození a úmrtí,

b) List o prohlídce zemřelého nebo doklad o zpopelnění,

c) údaje o jiných lidských pozůstatcích v rozsahu identifikace jiných lidských pozůstatků,

d) datum uložení lidských pozůstatků nebo lidských ostatků na pohřebiště včetně jejich exhumace, určení hrobového místa, hloubky pohřbení, druhu rakve, vložky do rakve nebo transportního vaku; u lidských ostatků druh a číslo urny,

e) záznam o nebezpečné nemoci, pokud lidské pozůstatky, které byly uloženy do hrobu, byly touto nemocí nakaženy,

f) jméno, příjmení, adresu místa trvalého pobytu a data narození nájemce hrobového místa, jde-li o fyzickou osobu, nebo obchodní jméno, název nebo obchodní firmu, sídlo a identifikační číslo osoby nájemce hrobového místa, jde-li o právnickou osobu,

g) datum uzavření nájemní smlouvy a dobu trvání závazku včetně údajů o změně smlouvy,

h) údaje o hrobovém zařízení daného hrobového místa, včetně údajů o vlastníkovi, pokud je znám, není-li vlastníkem nájemce, a to nejméně v rozsahu jméno, příjmení, trvalý pobyt, datum narození.

i) jméno, příjmení, adresu místa trvalého pobytu a další kontakty na osoby, které budou po smrti nájemce na základě určené posloupnosti pokračovat v nájmu.

4. Změny výše uvedených údajů a skutečností je nájemce povinen bez zbytečného odkladu oznámit provozovateli pohřebiště.

5. V případě, že se jedná o nájem hrobového místa v podobě hrobu, musí být doba, na niž se smlouva o nájmu uzavírá, stanovena tak, aby od pohřbení mohla být dodržena tlecí doba stanovená pro pohřebiště v čl. 3.

6. Nájem hrobových míst se sjednává zpravidla na dobu 10 let.

7. Provozovatel pohřebiště omezil maximální délku nájmu místa na pohřebišti na dobu 50 let a minimální délku nájmu místa na 10 let (ne však na dobu kratší, než je stanovena tlecí doba při pohřbení). Osvobození od úhrady nájmu jakož i slevy z cen může učinit pouze provozovatel pohřebiště.

8. Platným uzavřením nájemní smlouvy k hrobovému místu na pohřebišti vzniká nájemci právo zřídit na místě hrob, včetně vybudování hrobového zařízení (náhrobek, rám, krycí desky apod.) a vysázet květiny, to vše v souladu s obsahem nájemní smlouvy, tímto Řádem a pokyny provozovatele, s následnou možností uložit v tomto místě lidské pozůstatky a lidské ostatky.

9. Nájemní právo k hrobovému místu lze převést na třetí osobu pouze prostřednictvím provozovatele novou smlouvou nebo písemnými dodatky. Současně s převodem nájemního práva je dosavadní nájemce a vlastník hrobového zařízení povinen předložit provozovateli smlouvu o převodu uvedených věcí do vlastnictví jiné osoby, nezůstávají-li i nadále v jeho vlastnictví.

10. Uložení konstrukce pro ukládání vykopané zeminy při výkopu vedlejšího hrobu a nutné kamenické práce na přilehlém hrobovém místě, to vše v odůvodněných případech a na nezbytně nutnou dobu, není omezením práva nájemce ve smyslu § 25 zákona o pohřebnictví. Dojde-li k zásahu do hrobového místa, nebo zařízení a vznikne-li tímto škoda, je povinen hrobové místo uvést do původního stavu, nebo škodu nahradit ten, kdo škodu způsobil. To platí i v případě, že škůdce ke své činnosti přibral třetí osobu.

11. Nájemce je povinen vlastním nákladem zajišťovat údržbu hrobového místa a hrobového zařízení v rozsahu stanoveném smlouvou o nájmu a v následujícím rozsahu a způsobem:

a) nejpozději do 3 měsíců od pohřbení do hrobu zajistit úpravu pohřbívací plochy hrobového místa,

b) zajistit, aby plocha hrobového místa nezarůstala nevhodným porostem, který by narušoval svým vzhledem okolí, průběžně zajišťovat údržbu hrobového místa tak, aby travní porost nedosáhl

květenství (vymetání trav), jakož i průběžně zajišťovat údržbu hrobového zařízení na vlastní náklady tak, aby jejich stav nebránil užívání hrobových míst ostatních nájemců a dalších osob,

c) odstranit včas znehodnocené květinové a jiné dary, odpad z vyhořelých svíček a další předměty, které narušují estetický vzhled pohřebiště. Neodstraní-li tyto předměty nájemce hrobového místa, je provozovatel oprávněn tak učinit sám.

12. Nájemce je povinen neprodleně zajistit opravu hrobového zařízení, pokud je narušena jeho stabilita a ohrožuje tím zdraví, životy, nebo majetek dalších osob. Pokud tak nájemce neučiní po uplynutí lhůty uvedené ve výzvě provozovatele, je provozovatel pohřebiště oprávněn zajistit bezpečnost na náklady a riziko nájemce hrobového místa.

13. Je zakázáno odkládat díly hrobového zařízení na sousední hrobová místa, nebo je opírat o sousední hrobová zařízení.

14. Při užívání hrobového místa je nájemci zakázáno manipulovat s lidskými ostatky. Se zpopelněnými lidskými ostatky může nájemce manipulovat a ukládat je na pohřebišti pouze s vědomím provozovatele.

15. Nájemce je povinen strpět číselné označení hrobových míst provedené provozovatelem, tyto čísla nepřemísťovat, nepoškozovat a nepoužívat k jiným účelům. Nájemce je povinen strpět na hrobovém místě vhodně umístěný odkaz na uveřejněnou informaci ve vývěsce týkající se upozornění nájemce na skončení doby nájmu.

16. Pokud se hrobové zařízení stalo opuštěným po účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (tj. od 1. ledna 2014) může si ho přivlastnit kdokoliv, nebrání-li tomu zákon nebo právo jiného na přivlastnění věci (viz ustanovení § 1045 a § 1050 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

17. Pokud bylo hrobové zařízení opuštěno před účinností zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (tj. před 1. lednem 2014), bude zaevidováno do majetku obce, která je vlastníkem pozemku (viz ustanovení § 3056 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník) nebo obce, která je provozovatelem pohřebiště (viz ustanovení § 996 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník). Oznámení o novém vlastníkově hrobového zařízení, které se tímto postupem stalo hrobovým zařízením obecním, se zveřejní vhodným způsobem na veřejném pohřebišti (např. ve vývěsní skřínce).

18. Byl-li nájemce hrobového místa prokazatelně vyzván před ukončením nájmu k vyklizení hrobu od movitých i nemovitých věcí, v souladu s § 2225 občanského zákoníku při skončení nájmu předá nájemce hrobové místo vyklizené do 30 dnů od skončení nájmu. Při odevzdání hrobového zařízení si nájemce vezme vše, kromě uložených lidských ostatků, ať zpopelněných nebo nezpopelněných, protože v souladu s § 493 občanského zákoníku lidské ostatky nejsou věci.

19. Po zániku nájmu se lidské ostatky nezpopelněné i zpopelněné ponechají na dosavadním místě. Při nájmu hrobového místa novým nájemcem budou tyto lidské ostatky v průběhu nového pohřbení uloženy pod úroveň dna hrobu.

20. Při nesplnění bodu 18 je hrobové zařízení umístěno na hrobovém místě po zániku nájemní smlouvy bez právního důvodu tedy neoprávněně. Pokud na výzvu není odstraněno, pak má provozovatel pohřebiště možnost obrátit se na soud nebo v rámci svépomoci hrobové zařízení odstranit a uskladnit a následně vyzvat vlastníka ať si zařízení odebere. Náklady na odstranění a uskladnění hrobového zařízení ponese vlastník hrobového zařízení. Pokud na další výzvu vlastník nereaguje a náklady na odstranění a skladné překročí výši odhadované ceny hrobového zařízení, provozovatel hrobového zařízení prodá. Výtěžek použije na úhradu nákladů.

21. Některá hrobová zařízení lze provozovateli pohřebiště darovat písemnou darovací smlouvou.

Článek 7 Podmínky zřízení hrobového zařízení

1. Ke zhotovení hrobového zařízení na pohřebišti, nebo úpravě již existujících je oprávněn pouze vlastník nebo jím zmocněná osoba po prokazatelném předchozím souhlasu nájemce hrobového místa a provozovatele za jím stanovených podmínek.
2. Podmínky ke zřízení hrobového zařízení mimo hrobky určuje provozovatel v rozsahu:
 - a) Určí rozměry, tvar hrobového zařízení, případně druh použitého materiálu, minimální hloubku základů, odstupňování hrobového zařízení ve svahovitém terénu, šířku uliček mezi hrobovým zařízením, způsob uložení zeminy a odpadu při zřizování hrobového zařízení, jeho opravách a likvidaci. Jednotlivé díly hrobového zařízení musí být mezi sebou pevně kotveny.
 - b) Základy musí být provedeny do nezamrzající hloubky 80 cm, dimenzovány se zřetelem na únosnost půdy a nesmí zasahovat do pohřbívací plochy.
 - c) Základy musí odpovídat půdorysným rozměrům díla a podpovrchové hloubce základové spáry, která činí minimálně 80 cm.
 - d) Základy památníků, náhrobků nebo stél musí být zhotoveny z dostatečně únosného materiálu, odolného proti působení povětrnosti např. z prostého betonu či železobetonu, kamenného, popř. cihelného zdiva.
 - e) Přední a zadní rámy hrobu musí být v jedné přímce s rámy sousedních hrobů.
 - f) Při stavbě na svahovitém terénu musí být hrobové zařízení stejnoměrně odstupňováno.
3. O stavbě hrodek na veřejném pohřebišti provozovatel neuvažuje.
4. Při provádění prací směřujících ke zhotovení, údržbě, opravám, nebo odstranění věcí na hrobovém místě je vždy třeba předchozího prokazatelného souhlasu nájemce, neprovádí-li tyto práce sám, přičemž je ten, kdo tyto práce provádí povinen činit tak dle pokynů provozovatele, nájemní smlouvy a tohoto Řádu.
5. V průběhu zhotovování, údržby, oprav, nebo odstraňování hrobky, hrobového zařízení na pohřebišti odpovídá nájemce hrobového místa za udržování pořádku, za skladování potřebného materiálu na místech a způsobem určeným provozovatelem. Odstraňovaný stavební materiál, náhrobky, či jejich části, stejně tak i vykopanou zeminu je nájemce povinen nejpozději před přerušением práce téhož dne odvézt na určené místo skládky a případně uložit do příslušného kontejneru. Při těchto pracích nesmí být cesty a uličky na pohřebišti užívány k jinému účelu než ke komunikačním a nesmí být jejich průchodnost omezována.
6. Po skončení uvedených prací je nájemce povinen na svůj náklad uvést okolí příslušného hrobového místa a místa, která při práci znečistil, do původního stavu nejpozději do 48 hodin. Ukončení prací je nájemce povinen ohlásit provozovateli a je povinen uhradit náklady spojené s odvozem a odstraňováním odpadu, vzniklého při pracích na hrobovém místě, pokud tak neučinil na vlastní náklad sám. Spolu s tím nahlásí změny hrobového zařízení, zakládající povinnost změnit, či doplnit předepsanou evidenci. Totéž platí při likvidaci hrobového zařízení včetně základů.
7. Na hrobovém místě lze vysadit strom nebo keř pouze s předchozím písemným povolením provozovatele. Provozovatel může nájemci přikázat odstranění vysazené dřeviny bez jeho souhlasu, případně odstranit takovou výsadbu na náklad nájemce hrobového místa.
8. Vlastník hrobového zařízení je oprávněn odstranit hrobové zařízení z pohřebiště po předchozím projednání s provozovatelem a nájemcem hrobového místa, není-li sám nájemcem.

